

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kolikor se sliši, je želja Nj. veličanstva svitlega cesarja, naj se v nedeljo, dne 2. decembra, nikjer ne napravi slovesnost, ki stane denarja. Vsled tega jih tudi ne bode na Dunaji. — Nemški liberalni poslanci drž. zbora so se združili v eno skupino, ime ji je „združena nemška levica“. Nit, ki drži le-to levico skupaj, je torej nemštvo. — Nova vojna postava ima precej drugo lice, kakor doslenja. Na odrajtlo pridejo še le 20 let stari mladeniči in vtakne se jih vsako leto enako, torej gotovo število v vojaško suknjo. — Graški mestni zastop je sklenil, da se po novem letu ne sme noben mrlič djati doma na pare, ampak vsak pride na obč. pokopališči na pare. Med prebivalci je vsled tega sklepa veliko hrupa in lepo ni ime, ki ga dobó „mestni očetje“ za to semtertje na ušesa. — Postava štaj. dež. zbora gledé vzprejetišč ali tacih hiš, v katerih dobi revni popotnik hrano in ležišče za kako delo, je dobila najvišje potrjenje. — Na Koroškem se godi po nekaterih krajih ljudém prav slabo in se jih zato izseljuje čedalje več, najbolj pa doslej še le lutrovski nemški prebivalci v dveh dolinah. — Slovesni shod podružnice sv. Cirila in Metoda v Celovci se je včeraj, v sredo, dne 14. novembra, izvršil lepó in je bilo obilo domačega ljudstva pa tudi gostov iz Ljubljane. Župnik Einspieler je v jasnih besedah razkazoval vladarske čednosti presv. cesarja. — Drž. poslanec kan. Klun je predložil v držav. zboru prošnjo mesta Kranj za to, da še ostane naprej ondi c. kr. nižja gimnazija. — V Postojno je prišlo 120 nemških častnikov, da si ogledajo glasovito jamo, z njimi je pa bilo tudi naših 40. — V Trstu ste podružnici sv. Cirila in Metoda prav marljivi, izlasti še ženska: že sedaj pripravljajo ljubeznjive gospé in gospice oblačila za božičnico ubogim slov. otrokom. — Zagreb je dobil nova dva dež. poslanca, eden je tako malo domač človek, kakor drugi. Izmed 817 volilcev prišlo jih je samo 51 na volišče. — Madjari čejo, da velja v Ogerski polovici naše države madjarščina toliko, kolikor v naši nemščina, to se pravi: Kdor je ne zna, ni za drž. službo, če je ta tudi sredi trdih Hrvatov. Na železnicah zato tudi ne dobi nihče belega kruha, če ni trd Madjar.

Vunanje države. Prihodnji mesec se, kakor se sliši, že sklene nova pogodba med sv. Očetom in ruskim carjem. Vsled nje bode kat. cerkev prosteja, kakor doslej, toda kdo zna, če še pride pogodba do konca? — V Rimu ima ital. gosposka hiša ali starešinstvo sedaj ono postavo v razpravi, ki določuje kazen na to, če se kdo potegne za pravdo sv. Očeta. Minister Crispi zna, kako se napravi večina za kako postavo in torej ni verjetno, da jo starešinstvo zavrže. —

V Španiji so dijaki višjih šol jeli razgrajati ter upijejo po republiki. Čudno, da jih vlada ne prime trje tam, kjer jim še je mokro — pri ušesih: — Francoski minister za vojaštvo, Freycinet, je rekel v drž. zboru, da je „smešno misliti na znižanje stroškov za vojaštvo.“ Mi sicer ne vemo, če taka misel izvabi komu smeh, vemo pa gotovo, da sili vojaštvo in stroški za tisto, pri marsikaterem plačevalci davka — solze v oči. — Na Anglijskem si niso v strahu, da se vname kje taka vojska, v katero bi bilo za Anglijo nevarno, da se zaplete. — Katoliški škofije v Nemčiji so izročili cesarju Viljemu pismo udanosti in cesar jim je na to kaj lepo odgovoril, češ, da je vesel, ker je sopet vse v redu, kar se tiče drž. postav in kat. cerkve. — Ruska vlada prevzame železnico, na kateri se je pripetila tovnje nesreča, poslej v svojo skrb. Človeku se zdi skorej čudno, čemu že tega ni storila poprej, saj se je bilo ravno na tej železnici že več nesreč izgodelo, to bi bilo lahko vladi odprlo oči, v redu pač ni bilo nikolji pri njej. — V Bolgariji sedanji knez, princ Koburški, ne zaupa več svojim ministrom ter že misli na to, da odpravi Stambulova, ki je sedaj na vrhu. Radi verjamemo, da je to za kneza sitno delo. — V Srbiji se sedaj ne govori o drugem, kakor o novi ustavi, toda sliši se čedalje več glasov, da je ni potreba; ako se izpelje stara prav, zadostuje po polnem za deželo, pa tudi za kralja ne bode na robe, če ostane pri starem. — Iz Grecije se poroča, da je nova zaroka ondi sedaj na površji, poroka princesinje Aleksandre z ruskim velicim knezom Pavlom. Poleg tega pa se kaže grška vlada prav prijazna naši državi, češ, da je najbolje, če tako ostane, kakor je doslej, med Greijo in Avstrijo. — V Afriki se sopet prikazujejo čete Mahdija; pravi se, da so bili že krvavi boji v Tripolji. — Severna Amerika ima že predsednika republike „zjedinjenih držav“ in ta ne bode več Cleveland, ampak Harrison. Ta sprememba ne velja samo osebama, ampak cela država se vsled tega obrne po večih straneh drugam in dobode, če smemo tako reči, celo drugo lice.

Za poduk in kratek čas.

Nekaj iz potovanja.

Spisal Janko T.

(Dalje.)

Popoludne razlagal je g. doktor nekaj o sadjerejstvu. Ni mi menda treba omenjati, da je doktor Ipavec tudi predsednik sadnorejskega društva, ki ima svoj sedež v Št. Jurju. Čestitam le Slov. Goricam, ako dobijo enkrat podružnico „Rudolfovega sadjerejskega društva.“ Tisoč in tisoč divjakov, na tisoče že v cepljenih

drevesc videl sem v vrtih omenjenega društva. Ravno s sadjem še si kmet dan danes najbolj opomore, torej je nad vse koristno tako društvo, saj se slov. kmet zna ravnati, če nima divjakov ali pa vcepljenih drevesc. Pri sv. Jurju na južni železnici dobiš prav po ceni dobra drevesca.

Človek se marsikaj uči in pri vsaki priliki se spet lahko kaj novega priuči. Precej dolgo sem ribal šolske klopi, marsikatero učeno in neumno besedo sem v šolah slišal, a ko sem vse dovršil, nekaj latinski — nemščino seveda, ker nam vlada niti slovenskih šol ne da — bilo je vse, kar sem znal, in sedaj bi moral s tem živeti. Sedaj že več znam, naučil me je, namreč dr. Ipavec cepiti, in sicer okulirati. Ker dan danes že vsaka šola skorej svoj šolski vrt ima, gotovo vsi č. bralci razumejo ime okulirati, in daj Bog, da zna tudi kmalu vsak kmet okulirati (cepiti na oko). „Ipavčev doktor so učeni gospod, oni so rekli, da je ta način cepiti najboljši“, dokazoval sem nekemu kmetu. K slovesu tega nauka podelil mi je g. doktor „Kmetijsko berilo“, katero je lansko leto kmetom v poduk izšlo. V prijazen in hvaležen spominek mi bo na vesele urice, katere sem preživel v blagi Ipavčevi obitelji. Bog živi!

Omenim naj še tudi, da so ravno takrat olupšali farno cerkev, in vsa čast č. g. župniku, olupšali so jo prav mično. —

II.

Dasiravno železni konj hitro beži, potrebovali smo vendar delj časa, da nas je pripeljal v belo Ljubljano. „Gršega ptiča ni, kakor je vrana, lepšega mesta ni, kakor je Ljubljana“ pravi Dolenjec, in prav ima, kajti na Kranjskem je Ljubljana najlepše mesto. Le prav kratko časa mudil sem se v glavnem slovenskem mestu, torej si tudi ne upam začeti popisovati tega za Slovence imenitnega mesta. Ogleдал sem si nekoliko imenitnosti Ljubljanske, obiskal slovenske zavode. Med drugimi obiskal pa sem tudi moža, katerega po imenu gotovo mnogi in mnogi č. bralcev Gospodarjevih pozna, ta mož je g. Ivan Tomšič, urednik izvrstnega lista „Vrtec“. Le prašajte slovensko mladino, gotovo Vam zna kaj povedati iz „Vrtca“. Le škoda, da ima tako malo naročnikov, kajti list je za slovensko nam mladež namenjen in zraven prinaša tu in tam prav katoliške reči, da ga smemo vsacemu otroku v roke dati. Bi ne bilo bolje, če bi mesto katerega nemškega lista, bili naročeni Slovenci na „Vrtec“, iz drugih listov redkokedaj najdemo kaj za nas, a v „Vrtci“ nahajamo jako krasne spise za velike in male. Pa saj ima „Vrtec“ tudi izvrstne sodelovatelje, naj le omenim nekatere: Tu so urednik sam, ki je mej Slovenci že dovolj znan po svojih jedrnatih spisih za mladino, V „Vrtci“ nahajamo

spise učenega profesorja in narodnjaka Fr. Hubada, med drugimi sodeluje tudi mlad duhovnik ljubljanske škofije imenom Krek. Prejšnja leta donášal je „Vrtec“ tudi prijetne spise č. g. Skuhala, sedanjega dekana v Ljutomeru. Urednik Tomšič je jako tožil, da je ta č. g. nehal „Vrtec“ podpirati s svojo spretno roko. V „Vrtec“ pišejo mnogi in mnogi učitelji, in tudi drugi iz raznih stanov. Bodi mi torej dovoljeno, da tukaj „Vrtec“, list za slovensko našo mladino, prav živo priporočim. Na zdar! (Dalje prih.)

Smešnica 46. Kmeta Kraljič in Močnik sta si prišla v naskrižje in v tem očita Močnik sosedu, „da bi ne bilo v celi njegovi hiši poštene duše“. „Oj“, odvrne mu na to Kraljič, „oj škoda, da sva se oba tako motila, kajti jaz sem vas doslej imel vse za pošteno rodbino“.

Razne stvari.

(Odlikovanje.) C. kr. glavar v Mariboru, V. baron Hein, dobil je čast c. kr. namestniškega svetovalca.

(Volitve.) Po Mariboru začena se že neko posebno gibanje in to vsled novih volitev v mestni zastop. Kolikor čutimo, ne bode veliko spremembe, kajti doslenji župan, gosp. A. Nagy, je oseba, zoper katero ne more lahko kdo kaj reči in vsled tega nima druga stranka veliko upanja, da spravi svoje može v mestno zastopništvo.

(Srečno mesto.) Ako pojde po računu, kakor ga je sestavil doslenji mestni zastop v Mariboru, bode prihodnje leto 254.537 fl. stroškov, dohodkov bode pa 355.478 fl., ostane še toraj v blagajnici 941 fl. Tak proračun je vreden, da si ga človek dobro pogleda, ne bode iz lehka kje tako — srečen.

(Nova pošta.) V Novi cerkvi nižje Ptuja začne se jutri, to je: dne 16. novembra nova pošta. V tednu dobi po štirikrat iz Ptuja, kar se prinese na pošto in odnese se tedaj tudi enako po štirikrat v tednu iz Ptuja v Novo cerkev. Pri tej pošti je ob enem tudi nabiralnica c. kr. poštna hranilnice.

(Veselje.) Na Dunaji stanuje neka Bara Polzer. Stara je 70 let in ima sina, ki je bil že 17 let z doma. Bil je v Ameriki, te dni pa se je vrnil in je k malu hitel k materi. Ko ga ta zagleda, oblije jo po celem truplu čut veselja, a spregovorila ni besede in je še doslej nema.

(Slab lov.) Kakor je znano, imel je srbski kralj Milan pri Gleichenbergu lov v najemu in je torej vsako jesen nekaj časa bival v Gleichenbergu. Letos pa se je naveličal tega lova ter ga je odpovedal. Pravi se, da je premalo divjačine.